

Sygn. akt I CKN 362/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - F. Barczewska

Sędziowie: SN - T. Domińczyk (spraw.)

SN - K. Kołakowski

Protokolant: E. Krentzel

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2000 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa E. W.

przeciwko: M. P., K. W., I. R., S. W., P. M., Z. T.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

na skutek kasacji powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 stycznia 1997 r., sygn. akt I ACr [...]

**oddala kasację i zasądza od powódki na rzecz pozwanych:
M. P., K. W., I. R., S. W., P. M., Z. T. kwotę 750 (siedemset
pięćdziesiąt) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

U Z A S A D N I E N I E

W pozwie z dnia 12 września 1995 r. powódka E. W. wniosła o uzgodnienie treści księgi wieczystej nr [...], prowadzonej w Sądzie Rejonowym w G., przez wykreślenie w dziale II B. W. i wpisanie tam obojga małżonków, tj. B. W. i powódki. Twierdziła, iż nieruchomość była przedmiotem darowizny zarówno na rzecz jej jak i męża, co sprawia, iż wpis w dziale drugim nie odzwierciedla rzeczywistego stanu rzeczy.

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 1996 r. Sąd Wojewódzki w G. powództwo oddalił z następującym uzasadnieniem.

Powódka pozostawała w związku małżeńskim z B. W. od 7 sierpnia 1951 r. Umową notarialną z dnia 9 sierpnia 1954 r. P. W., teść powódki, darował swemu synowi, a mężowi powódki, nieruchomość o obszarze 24,7588 ha. W ślad za tym został on ujawniony w księdze wieczystej jako właściciel nieruchomości.

B. W. zmarł dnia 16 września 1992 r. Spadek po nim, na podstawie ustawy, nabyli: żona E. (powódka) w 5/20 części oraz zstępni M. P., K. W., I. R., Z. T. i S. W. po 3/20 części. Rewizję powódki od postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku opartą na zarzucie, iż sąd nie uwzględnił dorobkowego charakteru majątku, Sąd Wojewódzki oddalił. W dniu 20 czerwca 1995 r. spadkobiercy Z. T., I. R. i M. P. zbyli swoje udziały na rzecz P. M., pod warunkiem, że prowadzący gospodarstwo rolne, K. W., nie skorzysta z prawa pierwokupu. Umową z dnia 26 czerwca 1995 r. uczynił to samo S. W.. Ponieważ uprawniony K. W. z prawa pierwokupu nie skorzystał, umową z dnia 10 sierpnia 1995 r. wymienieni spadkobiercy przenieśli swoje udziały na rzecz P. M..

Z przytoczonych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy wyprowadził wnioszek, iż nieruchomość stanowiła majątek odrębny spadkodawcy. Umowa

darowizny nie zawiera bowiem zastrzeżenia, iż jej przedmiot ma wejść do majątku wspólnego małżonków. Skutku takiego nie można natomiast wiązać ani z tym, że powódka wraz z obdarowanym gospodarstwo rolne prowadziła, ani też z tym, że poczyniła na to gospodarstwo nakłady.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny rewizję powódki oddalił dzieląc w zupełności stanowisko sądu pierwszej instancji. Podkreślił jednocześnie, że nie ma znaczenia w sprawie to, czy czworo spośród spadkobierców B. W. skutecznie zbyło swoje udziały, skoro nie może to wpłynąć na ocenę okoliczności stanu faktycznego w rozpoznawanej sprawie.

W kasacji opartej na podstawie naruszenia prawa materialnego, w szczególności art. 65 § 1 kc w związku z art. 55³ kc powódka wniosła „o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie powództwa”.

W odpowiedzi na kasację pozwani domagają się jej odrzucenia, twierdząc, iż nie odpowiada ona wymogom określonym dla tego rodzaju środka odwoławczego, bądź jej oddalenie ze względu na bezzasadności zarzutów w niej podniesionych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie jest uzasadniona. Wskazując na naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 65 kc kasacja konsekwentnie twierdzi, iż umowa darowizny „stanowiąc w treści umowę dożywocia, w swoich skutkach i zawartym celu dotyczy obojga małżonków”. Z takim twierdzeniem zgodzić się nie można. Będąca przedmiotem oceny, umowa jednoznacznie prezentuje zarówno zgodny zamiar stron jak i cel, który ma spełniać. W stosunkach wiejskich, zwłaszcza na tle zmian pokoleniowych, darowizna w postaci gospodarstwa rolnego ze strony ojca na rzecz syna należy do zjawisk typowych o cechach powszechności. Ani zasady współżycia społecznego, ani też wykształcone zwyczaje nie przemawiają za taką ich interpretacją, która mogła by usprawiedliwiać twierdzenie, że w przypadku, kiedy obdarowany pozostaje w związku małżeńskim, przedmiot darowizny wchodzi do majątku wspólnego.

Twierdzenia w kasacji podniesione, nie pozostają w żadnym związku z postanowieniami umowy darowizny. Przedstawione w wysoce uogólnionej postaci, w istocie sprowadzają się do polemiki ze stanowiskiem sądu bez próby wykazania chociażby jakie konkretnie wady w rozumowaniu sądu sprawiły, że odmienna jest rzeczywiście wyrażona przez kontrahentów intencja, co do skutków prawnych zawartej umowy. Samo zaś wieloletnie prowadzenie gospodarstwa rolnego przez powódkę wespół z obdarowanym, przy jednoczesnym braku jakichkolwiek zdarzeń prawnych z tego okresu, mających związek z przedmiotem darowizny, nie usprawiedliwia przekonania skarżącej o zmianie stanu prawnego nieruchomości.

Wszystko to oznacza brak uzasadnionej podstawy kasacyjnej, w szczególności nie zachodzi naruszenie art. 65 kc. Nie jest zaś rzeczą sądu kasacyjnego odgadywanie intencji skarżącej, o ile zarzuca ona także naruszenie art. 55³ kc. Kasacja poprzestaje wszak jedynie na powołaniu wymienionego przepisu.

Z tych względów i na zasadzie art. 393¹² kpc należało orzec jak w sentencji.

aw

er